

Én, a délvidéki vadászgörény

Sokáig, nagyon sokáig halogattam ezt az írást. Vártam a kezdeti dühöm csillapodását, de ahogy múltak a napok, bonyolódott a helyzet is, kiváltképpen a lelkiállapotom, és ezzel jó néhányan így vagyunk most itt, a déli végeken.

Magyarkezelt vagyok, ebben a Tisza menti kisvárosban élek, beékelődve a Járásnak nevezett napszitta pusztára és a folyó közé. Tiszta időben, amikor a hajnali pára már fölszívódott, a magasabb fák ágairól látni lehet a szegedi szalámigyár hóka tornyát. A környező települések lakossága jóformán színmagyar, nyakas kun származékok, akiknek életük a munka és a föld szeretete. A múlt században legendák keringtek a kanizsai kubikosokról, szívságukat messze földön is elismerték és méltatták, mert ezek az emberek a családjuk iránt érzett ősi felelősségtől hajtva a legnehezebb munkákat is zokszó nélkül, becsülettel elvégezték. Néha csak dacból vagy virtusból, ám a legtöbbször – bizony ínségből. Mélyen vallásos, bigott katolikus népség a miénk, ahol a megszegendő kenyerre még köröztöt rajzol a fanyelű nagykés.

Anyai nagyapám sintér volt - Isten nyugosztalja! – jó, ha a nevét le tudta írni. Ám a legpallérozottabb tudós elemek okoskodásánál is többet ért egy rövid, csendes megjegyzése, amit a hitlerbajsa alatt nagy ritkán kimondott. Volt miből merítenie, rendesen megtiporta az élet. Nincstelenként nősült, szolgálta a hazát honvédként, futott '44 őszén, hogy a partizánok elől az életét mentse, és megkönnyebbült, amikor ugyanezek a partizánok több ezer délvidéki magyarral együtt „csak” azért hajtották el őket, hogy a frontvonalon munkaszolgálatosként robotoljanak egy újszülött haza érdekében. Bár három és fél évig odavolt, mégis jól járt, jobban, mint azok, akik most a Szigetben vadliliumok alatt jelöletlen tömegsírban pihennek. De ez egy másik történet.

A nagyszülői ház udvarán láttam először görényt, persze, döglöttet. Öregapám „girindeknek” hívta a tyúkólak rettegett pétergáborát, és nem volt hízelgő véleménnyel az említett potentátról, ahogy a görényeket se szerette. Elűzte őket, ha tudta, ha nem – elpusztította. És a hiszté-

rikus állatvédőket megnyugtató: szerette és becsülte a jószágokat, igaz a házörzői nem kaptak mógumi csontot a névnapjukra, de a nyakörvet sem ismerték, és a hízőra fogott ártálynak nem kellett színes játéklabda a depresszióját kezelendő, mert nem kalitkában, hanem tágas és alommal hintett ólban nőtt fel.

Írom mindezt azért, mert hónapokkal ezelőtt kurta közleményből értesülhettünk a jó hírről: Az EU lassan őrlő aktaimálai által kibocsátott útlevelet kaphat az a házi kedvenc is, amely együtt utazik, nyaral/telet gazdájával. Kutyák, macskák és a szép új idők hobbiállatai, a vadászgörények is szorongás nélkül átléphetik az uniós határokat.

Elöttem a babával, hintalóval játszadozó sarjaim, közben megy a tévé, éppen a nagyon fontos Feri beszél rólam, meg a lányaim jövőjéről, azaz csak beszélne, de már régen kiiktattam a hangot, és csak a gesztusaira figyelek. Vizslatom a tekintetét, ahogy szaporán pislog, lapos kézmozdulataival ügyesen kíséri mondandóját. Jól felépítették, kicsinosították, mint a panoptikumiaszszobák híreségeket, és tényleg nagyon életszagúra sikeredett. Olyan alulról jövő keménypapáira. Alapos a PR-gárda munkája. Egy dolgot azonban kihagytak. Hiteltelen. Ugyanis nincsen szíve. Hazudik, szegény. Muszáj neki, mert ha kiderül, hogy az egész lénye csak egy művileg létrehozott reklámfigura valóság tartalmával bír – elveszíti rajongóit. Hasonlíthatna a mesebeli Bádogemberre is, ám azt – mint tudjuk – módfelett bántotta szívtelensége, viszont Feri ez egyáltalán nem aggasztja. És az Istenadta nép elhiszi ezt a viaszfigura-szemfényvesztést, mint ahogy elhitték ama másik, vörös téri viaszbabának a hazugságait is. Pedig lehetne emberibb is ez a Feri.

Sok a közös vonás kettőnkben.

Bár egy évtizeddel idősebb nálam, mindketten szemüvegesek vagyunk. Az övé márkásabb lehet ugyan, de la zakóm nekem is volt a kilencvenes évek elején, igaz nemigen használhattam, mert akkortájt éppen a horvátországi frontszolgálat elől bujkáltam és egy fél telet húztam ki a Margit-sziget cserjésében, meg a Széna téri pado-

kon. Külföldiként nem mehettem hajléktalanszállóra, maradt a hálósákos megoldás, így legalább Ferin kívül én is hangsúlyozhatom, hogy szociálisan érzékeny vagyok, különös tekintettel a csövesek valós problémáira. Feri képményen dolgozott, miként én is a félbehagyott egyetemi flepnimmel mint raktárkezelő segédmunkás. Az olcsó kannásbortól és a Kőbányaitól vidám melósok fogadtak maguk közé, akiktől rossz szót soha nem kaptam, az Úr áldja meg őket jószágukért!

Aztán, egy évre rá, amikor már azt hittük, hogy elült a vész, hazajöttem. Huszonevésen számoltam a dinárokon szaporodó nullákat, és fiatal pályakezdőként azon töprengtem, hogy a mai pénzben számolt kb. ezer forint értékű havi fizetésből hány évszázad múlva tudok egzisztenciát teremteni? Ekkor lettem milliárdos, ahogy Feri is... Engem az infláció tett azzá, őt egynéhány ügyes tranzakciója. Nősültem én is, igaz csak egyszer, de a feleségeink pedagógusok, persze az enyémenek nem számított a szintitűnő pesti diplomája, azt további tíz vizsga árán ismerték el: Belgrádban, szerbül - mert a kölcsönös diplomahonosítás lehetősége egy évtizednyi szomszédolás árán sem jöhetett össze. Aki egykoron heti két órával tanulta az orosz, annak van némi fogalma arról, mit jelenthet idegen nyelven szakvizsgázgatni. Amikorra Feri nagy nemzetközi cégek ajánlatai bombázták, addigra bennünket is egy NATO nevű nyugati konzorcium szórt hónapokig kazettás, urán- s grafitbombákkal. A feleségem félidős állapotos volt, elsősülöttünk illetően igazi háborús baba, szeptember 11-én látta meg a napvilágot, ám esküszöm, nem tudtuk, mi készül a második szülinapjára.

Az ezredfordulót is Ferihez hasonlóan ünnepeltem, az ő perspektívái a csillagos égig mutattak, ahogyan mi is a fényes csillagokat bámultuk esténként, lévén, hogy éppen áramkorlátozós időszak köszöntött reánk.

Manapság is hasonlóképpen cselekszünk. Mindketten merünk azok lenni, amik vagyunk. Feri hazudozó baloldali, én meg délvidéki magyar vagyok. Nem mellékes körülmény viszont, hogy Feri mostanában rólam hazudozott,

velem és a családommal riogatta az anyaországi honfitársait. Meg is lett a következménye. Csak annak örülök, hogy a lányok még olyan kicsik, hogy nem értik és nem érzik azt a fájdalmat, amit a Ferihez hasonlók okoztak nekünk. Miután heteken keresztül porig alázták és vérig sértegették a héthatár magyarjait, álságos orcával döfték vékonyunkba a népszavazás pengehideg végeredményét.

Ha valaki netán sajnálni szeretne, kérem, ne tegye. Van nekünk is hazánk, hiszen már két helyről is kiutáltak bennünket. Rejtő megírta volt a megoldást: miképpen Senki Alfonzot, úgy talán a vajdasági magyarságot is közigazgatásilag a Holdra kéne eltávolítani. Mert valljuk meg (bátran!), macerás dolog ezt a háromszázézes egyre fogyatkozó szegény déli rokonságot megérteni, pláne úgy, hogy anyagiakat nem, csak jelképes gesztusokat várnának el tőlünk. Maradjanak ott, ahol vannak, majd vetünk nekik egy-két millát, jól összeugrasztjuk a helyi korrupció vezetőket a koncon, és kipipálhatjuk a délvidéki „problémát”.

Megható volt, ahogy a minap echte szerb ismerősöm az együttérzéséről biztosított.

Néma kézfogásában meg a tekintetében több jószágot véltem fölfedezni, mint a szemforgató magyar kormánypárti politikumban.

Egyet ígérhetek. Neveltetésemből kifolyólag ezután sem fogom utálni az ellenünk fordulókat. Majd sajnálom őket, a kiüresedett szívüket, és majd szánni fogom elszegényedett NEM-es lelküket.

Arról pedig tovább álmodozom, hogy egyszer talán engem is állatszamba vesznek, hogy a veszélyeztetett fajok listájára mi is fölkerülünk, hogy lesz egy csendes rezervátumunk, ahogy a kihalófélben lévő állatoknak dukál. Jelenleg passzus nélküli vadászgörényre hasonlítok, mert Feri érveléséből adódóan csak zsákmányszerzés céljából mennék Magyarországra. Meghagyom őt ebbéli hitében.

Mondtam már, sok a közös bennünk.

De ha én vadászgörény vagyok, ő vajon miféle lehet?!